

Nätsäkerhet
Anna Rappe

Minnesanteckningar från Integritetsforum vid PTS, 090608

Anmälda deltagare: Per Hemrin, Patrik Hiselius, Jimmy Arvidsson, Jan Wellergård (TeliaSonera AB), Bosse Bredby, Anders Bloom, Johan Berglund, Joachim Westin (ComHem AB), Gustaf Ehrner (Tele2 Sverige AB), David Mothander, Cecilia Andersson (HI3G Access AB), Johan Ekberg, Anna Lenngren, Stefan Tengvall (Ownit Broadband AB), Bo Wigstrand (Perfect Communication Sweden AB/ePhone), Nils Weidstam, Pär Nygårds (IT & Telekomföretagen), Anna Hörnlund, Mikael Ejner (Datainspektionen), Jens Henriksson (Sveriges Konsumenter), Henrik Nilsson (Bird and Bird), Christoffer Karsberg, Peder Cristvall, Staffan Lindmark, Stefan Grinneby, Camilla Grimelund-Thomsen, Patrik Bystedt, Björn Scharin och Anna Rappe (PTS).

Inledning

I syfte att diskutera integritetsfrågor som rör Internet, inbjöd PTS Internetleverantörer och berörda organisationer till ett första Integritetsforum. Genom att två gånger årligen anordna integritetsfora vill PTS främja utökad samarbete när det gäller skydd av den personliga integriteten på Internet och vid telefoni. Varje forum kommer att behandla ett tema. Temat vid dagens forum var *Internetleverantörernas arbete för användarnas säkerhet i förhållande till den personliga integriteten*.

Mötet leddes av Christoffer Karsberg, enhetschef vid Enheten för säkerhet och adressering, vid Nätsäkerhetsavdelningen på PTS. Christoffer K. inledde med att presentera dagens agenda.

Agenda

1. Bakgrund

Peder Cristvall informerade om bakgrunden till myndighetens tidigare arbete med regler för analys av datatrafik och behandling av trafikuppgifter. Han orienterade bl.a. om kraven i lagen om elektronisk kommunikation (LEK), som gäller operatörers skyldigheter att verka för skydd och teknisk säkerhet i sina elektroniska nät. Peder C. beskrev innebörden av bestämmelsen om förbud mot avlyssning i LEK 6:17, vilken enbart medger behandling eller ingrepp i trafiken efter samtycke.

Vidare informerade Peder C. om PTS skrivelse från 2004, som redogör för operatörers förutsättningar att utföra automatisk analys/filtrering av datatrafik med hänsyn till 6:17 LEK. År 2005 kom PTS med ett författningsförslag för att få till stånd en ny bestämmelse i 6:17 LEK. Den nya bestämmelsen skulle medge undantag från förbudet att behandla uppgifter för:

”sådan behandling som är nödvändig för att upptäcka och förhindra spridandet av elektroniska meddelanden som äventyrar den elektroniska kommunikationstjänsten eller kommunikationsnätets funktion.”

Författningsförslaget i dess nuvarande form har inte gett upphov till lagändring.

2. Hantering av illasinnad trafik i näten och de drabbade användarna; behovsbild för en branschpraxis

Staffan Lindmark orienterade om slutsatser från PTS utredning om botnät i Sverige. Han betonade att man från Internetleverantörernas sida i stor utsträckning inte vidtagit åtgärder för att förhindra att illasinnad kod sprids.

Slutsatserna av rapporten visade en spridning i hur Internetleverantörerna agerar för att förhindra botnät. Det finns flertalet hinder hos leverantörerna mot att agera, som exempelvis att leverantörerna inte själva anser sig vara berörda av problemet med botnät och att åtgärder kan strida mot regler om avlyssning i LEK. Om leverantörernas kontakt med användarna stärks kan man troligen begränsa vidare spridning, menade Staffan L.

Staffan L. redogjorde även för en behovsbild för branschpraxis. PTS anser att leverantörerna tillsammans med myndigheten borde utarbeta gemensamma riktlinjer för att upptäcka och kartlägga spridning av säkerhetshot. Vidare menar man från PTS sida att en gemensam policy för hantering av drabbade användare borde fastställas. PTS vill även

verka för en gemensam modell för att etablera rätten att vidta säkerhetsåtgärder. Staffan L. poängterade att en entydig branschpraxis både skulle medverka till skydd av enskilda användares integritet, och underlätta framställandet av en nationell bild av säkerhetsläget på Internet.

3) Diskussion

Den allmänna diskussionen vid forumet rörde fem huvudfrågor, vilka följer nedan.

3.1. Vad anser ni vara de viktigaste säkerhetshoten för branschen att bekämpa?

Jens Henriksson ställde frågan om man verkligen behöver vidta några åtgärder när det gäller motverkande av illasinnad kod i näten. Enligt Anders Bloom är spam ett avsevärt större problem än illasinnad kod. Även Gustaf Ehrner påpekade att virus inte stör framkomligheten på Internet i lika stor utsträckning som spam, och menade att det är användarnas ansvar att skydda sig genom uppgradering av sina anti-virus system.

Stefan B. Grinneby (sbg), chef vid Sveriges IT-incidentcentrum, Sitic, informerade om hur illasinnad kod förvisso upptar en liten trafikdatamängd på Internet, men samtidigt är det verktyg som används för att missbruka nätet – till exempel genom att skicka spam, men också annan kriminell verksamhet.

3.2. Hur bekämpas dessa hot på bästa sätt?

Enligt Anders B. borde bekämpande av illasinnad kod främst hanteras av datortillhandahållarna. Jens H. menade istället att om bekämpning genomförs krävs gemensamma insatser. Om man lägger hantering av illasinnad kod på datortillhandahållarna skjuter man problemet ifrån sig, hävdade han.

Eftersom illasinnad kod utgör ett potentiellt hot mot varje enskild användare menade sbg att samarbete mellan myndigheter och alla nätoperatörer är det mest effektiva sättet för att ringa in säkerhetshot på nätet, då operatörerna sitter inne med all den information som behövs för att bekämpa problemen, och myndigheterna kan beivra eventuella brott.

Patrik Hiselius betonade att leverantörernas säkerhet för de egna kunderna är ett konkurrensverktyg. Därmed ligger det i leverantörernas intresse att se till att nätet hålls fritt från såväl illasinnad kod som spam.

3.3. Hur kan branschen bäst samarbeta?

Gustaf E. betonade att leverantörernas uppgift är att tillsammans se till att datatrafiken fungerar, inte att verka för gemensamma polisiära åtgärder. Ingen av mötesdeltagarna motsade sig denna ståndpunkt.

Patrik H. föreslog att Sitic ska ansvara över informationsinsatser till användare om skydd av integritet på Internet. Stefan G. meddelade att Sitic gärna åtar sig en informativ roll, men att verksamheten behöver assistans från leverantörerna för att kunna kartlägga hur trafiken ser ut på nätet.

3.4. Medger nuvarande regelverk ett effektivt säkerhetsarbete? Är PTS rekommendation för hantering av samtycke osv. funktionell?

I dagsläget lämnar användarna samtycke till leverantörerna genom att underteckna villkor vid avtalsskrivning. Per Nygårds menade att grunden för säkerhetsarbetet därmed är en konsumentfråga. För att förtroendet hos konsumenterna ska kvarstå behöver lagförslagen vara tydliga och leverantörerna agera enhetligt. Det nuvarande regelverket behöver formuleras så att kraven tydliggörs, hävdade han.

Gustaf E. menade att det inte går att säga exakt vad som behöver åtgärdas förrän leverantörerna behövt angripa reella problem med illasinnad kod. Henrik Nilsson menade att begreppet "behandling" i författningsförslaget behöver en tydligare definiering. Jimmy Arvidsson fick medhåll från flera då han ansåg att formuleringen i lagförslaget är för vidgående, och riskerar att ha en integritetskränkande verkan.

3.5. Hur ser ni på PTS förslag till nästa steg: Bildandet av en arbetsgrupp för utveckling av en branschpraxis?

En majoritet av mötesdeltagarna visade intresse för bildandet av en arbetsgrupp.

Jimmy A. kom med förslaget att Sitic ska leda arbetsgruppen. Från IT & Telekomföretagens sida sa man sig vara försiktigt positiv till förslaget, och var öppen för dialog. Om gruppen bildas meddelade Gustav E. att Tele 2 blir med som aktör, då han ansåg idén verka givande på långsikt.

Christoffer K. sammanfattade diskussionen med att fastställa slutsatserna av dagens möte. PTS författningsförslag bör tydliggöras, och Sitic bör ha en ledande roll när det gäller att samla aktörer för samverkan. Vidare bör en arbetsgrupp utformas för gemensamma beslut om branschpraxis.

4) Kommande integritetsforum: mötesform, regelbundenhet och innehåll

Nästa integritetsforum äger rum under eftermiddagen den 26 augusti på PTS. Temat kommer då att gälla trafikdatalagring. PTS planerar att under hösten utarbeta två olika föreskrifter, vilka rör säkerheten kring de lagrade uppgifterna och ersättning vid utlämnande.

Christoffer orienterade vidare om att det eventuellt kommer att hållas arbetsgruppsmöten under september med aktörer som berörs av trafikdatalagringen. Färdigställandet av en preliminär föreskriftsremiss och samråd om de två föreskrifterna planeras att ske i oktober. Tidplanen beror på när propositionen läggs fram.

Nils Weidstam meddelade att IT & Telekomföretagen kommer att arbeta parallellt med PTS med sina medlemsföretag i frågan om trafikdatalagring.